

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, péntek 1913. december 19.

288. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy óra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Az ország ítélőszéke előtt.

A Tengerpart hasábjain évek óta teljesítjük azt a hazafias kötelességünket, hogy Zanella Richárd állam- és hazaellenes politikáját a kellő világitásba helyezzük és tőlünk telhetőleg óvjuk a magyarsághoz hű lakosságot attól, hogy felüljön a kétszínű politikai mézes-mázos szavainak. Kimutattuk akárhányszor, hogy Zanella János-arcú rendelkezik. A Budapest felé tartott rész remekül piros-fehér-zöld, de másik fél már veszedelmesen idegen-színű.

Küzdelmünknek meg is lett az az örvendetes eredménye, hogy ez a kaméleon-politikus lekerült a fórumról és csak a sarokból nyújtogathatja fulánkját. Ezt azonban szorgalmasan és szemérmetlenül cselekszi. Míg azelőtt csak burkoltan és észszerű óvatossággal csipdesett bennünket, most már vértelenül mellet ront neki mindennek, ami magyar.

Legutóbb egy cikket közölt Zanella lapja, a Voce és ebben nyíltan öleikezik a horvátokkal, akiket eddig vehemensen és féktelenül támadott. Nem kevesebbet akar a cara Voce, minthogy Fiume küldjön a szarba két képviselőt. Ez a szemérmelenség, az érzelemnek ez a nyílt mutogatása nemcsak Fiumében keltett nagy visszatetszést,

„A Tengerpart“ tárcája.

Az eljegyzés.

Uram, szólt a munkás kisére zavartan, a dolog úgy áll, a leányom beteg, nagyon beteg. Eppen most volt nála az orvos és úgy mondta, menthetetlenül elvesztett, órái meg vannak számlálva... Olyan szép leány, uram és egyetlen gyermekünk. Kemény csapás!... És jó mesterségre tanítottuk: divatárúsnál dolgoztatott... Ügyes és van ízlése. Azt reméltük, egy napon megpihenhetnénk mi, az öregek... De most vége mindennek. Szomorú ez, uram...

Es letörülte a könnyeket, melyek végigpereregtek barázdás arcán: a deák — orosz szocialista — elővette erszényét. Am a másik izgatottan tiltakozott.

— Nem azért jöttem. — De hallgasson ide: Mióta beteg: csak önről beszél a leányom. Lázálmaiban újra és újra az ön nevét éjti, Gregor ur. Meg fogja érteni, hogy eleinte nem tudtam mit akar ezzel. De a portás megmondotta nekem, hogy őnt hívják így és ezért fölkerestem. Bocsásson meg, uram, legkevésbé sem sejtem, hogy mi történt a leányom és ön között. Rövid idő előtt még fölhaborodtam volna ezen. Valóban, ilyen dolgokban nem érték tréfát! De a halálóknak meg kell, hogy bocsássonunk — és azután — csak szegény emberek vagyunk mi. Nagyon könnyen érthető, hogy a szegény gyermek nem tudott ellentállni az elő-

de figyelmet keltett Budapesten is, ahol már megkapta a felelet Zanella. Mi nem akartunk foglalkozni a Voce vakmerő kiruccanásával, most sem mondunk véleményt mi, hanem ide iktatjuk Az Ujság tegnapi cikkét, amely szóról-szóra így hangzik:

A kikötőváros áldatlan politikai helyzete, noha máskülönb a kereskedelmi forgalom élénk, változatlanul kedvezőtlen. A város önkormányzata tudvalevőleg hónapok óta fel van függesztve és a kormányzatot a hivatalával járó felelősség mellett Wickenburg István gróf kormányzó vezeti. Ama bizonyos kijózanodás azonban, a melyre joggal lehetett számítani, nem mutatkozik.

Az olasz lakosság törvénytisztelőbb és hazafiasabb része, a Zanella Richárd lapjában (Voce del Popolo) üzött mértéktelen terror következtében egészen félreállott s mivel a magyar kisebbség egymaga nem képes külön pártszervezést szervezve az egész közhangulat ki van szolgáltatva annak a piszkolódásnak és terrornak, a melyet Zanella lapja üz, úgy látszik abban a reményben, hogy egy új koalíciós regime-öt politikailag reaktiválja. Zanella ugyan gyakran jár külföldön, Párisban vagy Rómában, de arról előre gondoskodik, hogy lapjában a piszkolódás és a terror egy pillanatra se szüneteljen.

Ez azonban az utóbbi időben annyira magyarellenos jellegűt öltött, hogy már a

kelő fiatal urnak...

— De — hová is gondol, kedves barátom? — kiáltotta kissé ingerülten Gregor. — Mit jelentens mindez? Miről beszél nekem? Valószínűleg sohasem láttam a leányát!

— Kérem, ne tessék rossz néven venni tőlem, morogta a másik zavartan. Nem akarok állítani semmit, amit be nem bizonyíthatok. Ha az ember nem tud semmit, csak a sütében tapogatózik. Nem így van? ... De hogy közelebb jusson ittletem céljához... Leányom nem beszél semmi egyébről, mint az ön személyéről... Hiszen valamely összefüggés kell hogy legyen...

— Lehetséges. De mit tehetek én erről? Meleg részvétellel gondolok a szerencsétlenségre, mely magukat érte. De minthogy legjobb akarattal sem segíthetek...

Fölkelt: meg akarta értetni e látogatóval, hogy ideje rövidre van szabva...

— Uram: könyörgött az — hallgasson meg még egy pillanatig. Meglehet, hogy a gyermekem — ön szoréfi. Hiszen ez csak nem vétek? Ön szép és jó... ez kápráztatja leányainkat... és most, a lázban égve: örületes gondolatokat kovácsol a beteg agyvelőre. — Irja le nekem leányát! — tudakozódott a fiatal ember.

— Karesu, szöke — kék posztóruhát viselt — piros kalapot, fölhajtott karimával... így járt mindig a télen...

Most emlékezett a deák. Gyakran találkozott a fiatal leányval a lépcsőn. Valóban nagyon eszinos volt: vonzó arcoska, melyet

maga hívei is kezdenek tőle megdöbbenni. A fiumei olaszság legnagyobb részénél ugyanis változatlanul él a Magyarország iránt való hűség érzülete, de azt már az ultrák is alig képesek elviselni, hogy Zanella lapja az alatt az ürügy alatt, hogy a kormány ellen harcol, egyenesen Horvátország és a horvátok kezére kezd dolgozni.

Ezt az utolsó napokban feltűnőleg tanusította a Voce del Popolo, a hol egy cikk jelent meg az imént egyenesen azzal a céllal, hogy Fiume városa a zágrábi országgyűlésre küldjön két képviselőt. A cikk ily cím alatt „I deputati di Fiume e Zagabria“ kifejti, hogy az 1868. évi XXX. t.-c., mely csak Horvátország és Magyarország közt létrejött megegyezést tartalmazza, őket igenis köti, de nem kötelezi Fiumét. Az egyezkedés alkalmával 1867-ben, a mikor még Fiume nem volt visszacsatolva, maga Deák Ferenc és id. Andrassy Gyula biztatta a fiumieket, hogy küldjenek két képviselőt Zágrába is, mivel a kiegyezés elfogadását ezek segítségével vélték csak biztosíthatni. Igaz, — folytatja Zanella lapjának okfejtése — hogy az azóta eltelt 45 év alatt a fiumei rappresentanza nem küldött Zágrába többé képviselőt, ez azonban inkább érzelmi okokból, a szabadelvű kormányzás iránt való lojalitásból és hálából történt, mint megállapodásból vagy politikai hasznosság szempontjából.

Erre azután kifejti a lap, hogy ezek a boldog idők elmúltak. „Ma, ugymond, Fiume

ő néha futólag megfigyelt, de minden intenzívebb érdeklődés nélkül... Tehát titokban szerette őt ez a gyermek és csak egy szavára várt, hogy karjaiba boruljon. Tőle jöttek hát a kis ibolyacsokrok, melyeket naponta ajtaja kilincsére fűzött valaki és melyek oly gyakran fölkellették kíváncsiságát... És ő úgy képzelte: a szomszédnője, az az elegáns, tűzszemű asszony tüntette ki őt eképpen, míg a bájos kis virágok amá szerény, megható szerelemről akartak beszélni, melyet ő nem is sejtett...

Gregornak ellágyult a szíve.

— Örülnek, ha valamit tehetnék érte. De mit?... Nem tudnám...

Akkor az öreg ember összeszedte minden bátorságát: kulesolt kezekkel könyörgött:

— Jöjjön el velem — hiszen nemsokára meghal.

... A nagyon egyszerű, de tiszta szobácskát elárasztotta a reggeli nap fénye. Arany sugarai végigtáncoltak a szegényes fekhelyen, a beteg leány halottfehér arcán, melynek pillái le voltak hunyva.

A deák leült az ágy mellé és esőndesen várt. Az álvó pihegő melle alig emelte a takarót, mozdulatlan, sápadt arcú, élettelen márványképűre hasonlított.

— Száraz köhögésének egy gőresis rohama öbresztette fel. Arc megvonaglott, szemé nyitlank: ráismert Gregorra és vértelen arcát hirtelen pir borította.

— Ön! — suttogta. — Ön itt!... De ugyan miért jött el ide?

mével olyan rosszul bánnak, mint a horvátok, vagy még rosszabbul. A kormány az ország (tudniillik: Fiume) elnemzetlenítésére tör, épp mint 1848-tól 67-ig a horvátok. Eppen ezért el kell hagyni a dogmatizálást és meg kell fontolni „nem volna-e helyes jogaink védelmében szavunkat a másik tényező, vagyis Horvátország színe előtt is hallatni, a mire az 1868: XXX. t. c. jogot is adott nekünk”.

Zanella lapja harmadnap, december 13-ikán, erre még egy cikkel duplázott rá, a miben felemlíti, hogy a felvetett idea, vagyis hogy Zágrábba is küldjenek országgyűlési képviselőt, nagy tetszéssel találkozott a fiumei publikumban és természetesen a zágrábi Obzor-nál, a hol maga Mazuranich dr. fejtegeti, hogy Fiume valóban jog szerint küldhet két képviselőt a horvát országgyűlésre.

Eddig a zanellisták, a kiknek a feje, maga Zanella, jelenleg távol, talán Rómában van, de bizonyos, hogy emberei az ő utasítására járnak el.

A mi Fiume horvátországi követküldési jogát illeti, ez, sajnos, a közjogi provizorium mellett, ha nem is jog, de nem is fogható fel államjogok megsértésének. Szóval nem jogszerű, de nem is lehetetlen.

Ime e dolog igazi állása!

Tudvalévő dolog, hogy 1867-ben, közvetlenül a kiegyezés után, Fiume hazafias olasz népe (tempi passati!) heves hazafias mozgalomban tört ki és még zavargásokkal és erőszakosságokkal is követelte az azonnal való visszaesatolást. Az új magyar kormányhoz egymásra küldözte a deputációkat, táviratokat, a képviselőtestület feliratait, de mivel Horvátország igényt támasztott Fiuméra, a visszaesatolás, de akkor is provizorium gyanánt, csakis az 1868: XXX. t. c. létrejövetele után történhetett meg. A horvátok igénye Fiuméra még így is megmaradt és ennek a következtetése, hogy a zágrábi országgyűlés minden választás után két meghívót küld a fiumei követek számára is. Helyüket készen tartja.

Egyedül voltak: az öregek észrevétlenül visszavonultak.

— Mert szeretlek... válaszolta Gregor.

A beteg keskeny kezeeskői megremegtek és a fájdalmasan összeszorított ajkakon halk kiáltás tört elő.

— Ah! ha tudnád, drágám, ha tudnád...

Elhallgatott. Nem tudott szavakat, melyekkel kifejezhetné volna szíve titkos, gyengéd érzéseit — a szerelmének, boldogságának ujjongását.

Csak a tekintete beszélt... lázas su gárzással.

Am hirtelen összerázkódott. Mintha a kegyetlen valóság érzése markolt volna a szívébe.

— Hogyan — hogyan is történt, hogy ön itt van? — kérdezte féltéken.

— Szóltam apádnak — megkértem a kezdet. Alighogy egészséges leszel: megüljük az esküvőt.

A leány szemében sajátos sugár villant föl. Az extázis, a hívő remény tündöklő sugara. Göresős erőfeszítéssel iparkodott fölegyenesedni; átszellemült mosolylyal rebegte:

— Ó, ez nem lesz soká... sokkal, sokkal jobban érzem már magam. De mikor kapom meg a jegygyűrűt?

Gregor keskeny aranykarikát húzott le kis ujjáról s a leány ujjára eszszította.

— Mátkám vagy, édesem.

... Alkonyatkor békésen elszenderült a leány. Jegyese kezét az övében tartotta és neki szólt utolsó suttogó szava:

— Oly jó vagy... Ó oly boldogok leszünk...

Guy de Teramond.

Fiume városa mindazonáltal már akkor 1867. június 3-án egyhangú lelkesedéssel választotta meg Radich Ákóst a magyar országgyűlésbe és hevesen tiltakozott a horvátok minden csábitgatása ellen. Az egész tengermelléken kitört nyugtalanság végre Cseh Ede királyi biztosságára vezetett és a fiumeieket végtelenül elkésztette a horvátok igénye, akiknek az erőszakon túl semmi közük nem volt soha Fiuméhez.

Közben Budapesten a horvát kiegyezés folyt s mivel Fiuméből a horvát országgyűlés szintén két képviselő választását kérte, hogy ennek egyszer és mindenkorra vége legyen, Fiume városa a magyar államférfiakkal történt megbeszélés folytán 1867. november 21-én Radich Antal dr.-t és a még ma is élő Gelletich Miklós dr.-t választotta meg Zágrábba képviselőkné.

De hogyan?

Ugy hogy e választók szavazólappjuk mellett valamenyen egy nyomtatott kijelentéssel is tiltakoztak Horvátország minden közjogi igénye ellen.

A két képviselő el is ment Zágrábba és ott 1868. január 21-én a tartományi gyűlés elnökének egy olasz nyelven írt tiltakozást adott át, a melyben határozott óvást emelnek Horvátországnak Fiuméra való minden jogtalan igénye ellen. Kijelentik „hogy ennélfogva Fiumének sem jogában állhat, sem kötelességévé nem tétethetik, hogy a zágrábi nagytekinetű tartománygyűlésen képviselve legyen”. Kijelentették azt is, hogy Fiume törvényesen megválasztott képviselője már ott van a magyar országgyűlésen s így Fiumének semmi köze sem a zágrábi gyűléshez, sem a horvát törvényekhez.

A fiumei követek ezzel hazamentek és azóta hiába is küldözte a zágrábi országgyűlés 45 éven át a meghívókat Fiuméba. Egyszerűen a levéltárba tették és még csak nem is válaszoltak rá.

Most természetesen megint fog meghívót küldeni a zágrábi országgyűlés, de most ime a koalíciós Zanellisták arról furulyáznak, hogy Fiume igenis küldjön Zágrábba követeket!

Le sem lehet azt irni, hogy a fiumei magyarokat hogyan feldühösítette ez a perfidia.

Hogy egy ilyen hazafiatlan, sőt az olasz fajjal szemben is áruló magatartás a jobb fiumei elemeknél is mély lehangoltságot okoz, azt meg lehet érteni. Fiumében azonban annyira a fejük tetejére vannak állítva a politikai vélemények, hogy már a magyarokhoz hű olasz elemek is arról beszélnek, hogy a jobb értelmű fiumei horvát választókkal egyetértésben kellene Zanellákat letörni. De persze a magyarok közt ez a gondolat sem népszerű, bár itt is terjed az a vélemény, hogy inkább a mérsékelt horvátokkal, mint a Zanellistákkal!

Ezek után nekünk nincs mondani valónk. Zanellát egyszersmindenkorra letárgyalták. Ha előbb már meg nem tette volna, ezzel örök időkre felégette maga mögött a hidat.

Kedves Jézuska, kérlek,

adj nekem karácsonyra Fay-féle valódi sodeni ásványpasztillát, mert télen mindig meghűök és a pasztillák nagyon jók ez ellen. Te tudod bizonyosan, hogy melyiket gondolom: azt, a melyiken rajta van a Fay név. Papa azt mondja, hogy ez igazán a sodeni gyógyforrás vizéből készül, a melyből ő is ivott tavaly, a mikor beteg volt. Fay valódi sodeni név ára csak 1.25 kor. Különös ismertetőjele: a Fay név és fehér ellenőrszalagon Sodeni község polgármesteri hivatalának igazolása.

Zaklatott polgárok.

— Nehány szó a fogyasztási hivatal kezeléséről. —

Lapunk más helyén olvasható, hogy a fiumei vendéglősök tegnap délután gyűlést tartottak, hogy egyesületté alakulva, védjék meg érdekeiket. Ezen a gyűlésen szünetelt, mes hangon emlékeztek meg a gyászos hírű fogyasztási adóhivatal inkvizíciós szerepléséről, amelylyel egyenesen a vendéglős-ipar tönkre-tételeit célozzák.

Ebből az alkalomból szükségesnek tartjuk Wickenburg István gróf kormányzó figyelmét a fogyasztási adóhivatal ósdi és lehetetlen kezelési rendszerére felhívni. Ha már belenyult a tolvajfészekbe és ráütött a diéső férfiak enyves kezére, egy kalap alatt rendeztesse a kezelést is, amely a mai formában csak a tolvajoknak lehetett kedves, de a polgárságnak nem, mert uzsorára dolgoztak. A polgárságnak az a része, amely legnagyobb mértékben vesz részt a város teherviselésében, a fogyasztási adóhivatal részéről olyan lehetetlen ellenőrzés alatt áll, amely példátlan az egész világon és méltán keti a legnagyobb elkéseredést. Kétségtelen, hogy a városi urak nem védik meg kellőleg a polgárság érdekeit, hiszen ott Ravasini féle alakok dirigáltak, vagy pedig nagy hanggal és üres fejjel politizáltak, de most a kormányzó erős keze fogja a gyepőt, akihez bátran fordulhat mindenki, mert jogos panasza meghallgatásra talál és igazságos elintézését nyer.

Nézzük, hogy mit művel a diéső fogyasztási adóhivatal.

Ha valaki koresmáros-vendéglős üzemet kezd, akkor osztályozzák a szerint, hogy az italmérés mely nemét óhajtja üzni. Mert ahol bort és sört mérnek, ott tilos a pálinka, viszont a pálinkával együtt nem mérhető a bor és sör. Kivételt képeznek a kávéházak és a jobb vendéglők.

A koresmaengedélyvel bíró szekatura-alany köteles kauciót letenni. Ez az összeg 100—1000 korona között váltakozott. Hogy a kaució mi ellen jó, azt még senki sem bírta megmagyarázni. Egy elfogadható magyarázat van: Ravasiniék ezzel a pénzzel is manipulálhattak. Amelyik vendéglősnek pineéje is van, ott kettős lakatot alkalmaznak. Az egyik kulcs a tulajdonosnál, a másik az adóellenőrnél van és csak együtt mehetnek be. Mikor az italt felhozzák, lepecsételik és ha egyszerre több üveget is hoznak fel, nyitva csak egyet szabad tartani. Ha a bor lassan fogy a vendéglős kénytelen vendégének az állott italt oda adni, mert ha a másik üveget kinyitja, kihágást követ el. Ez az intézkedés abszurdum ugyan, de van-
nak ennél cifrábbak is.

Hibás az a rendszer is, amely az eladási árt rákényszeríti a vendéglősre. Az adó az eladási ár után 25%, külön behozatali vám hektoliterenként 6 kor. 25 fillér. Mikor tehát a bort egy koronáért árusítják, erre a városnak 31.2 fillért kell fizetni. Már most felmerül a kérdés, hogy mit avatkozik a fogyasztási adóhivatal az illető iparos ügyeibe, ha a horribilis adóját már lefizette?

A pálinkaméréseknél 4 osztály van. Itt pld. a szilvorum eladási ára 1.40, 1.80, 2.80 és 3.60 koronában van előírva. Ezen árak után 35% az adó és behozatali kezelés címen 100 literenként még 14 K 14 fill. A koresmárosok tehát literenként legalább 65 fillért, ellenben az első osztályu kávéházak 2 kor.

12 fillért fizetnek a városnak. — A dessert-borokról jobb nem beszélni, mert ott olyan fejtegetésre állított rendszer van, hogy bele lehet bolondulni, ellenben a butelliás boroknál — 4—7 deciig — 15—50 fillért szednek uvegenként és csekély 102 osztályba sorozzák az árusítást.

Hát ez olyan bolondgomba, ami egyenesen muzeumba való. Csakis így jöhetett ki olyan zürzavar, hogy most még a szakértők sem tudják ki magukat.

Kérdezzük: miért nem küldött a város tanulmányuttra valakit, hogy más város rendszerét alkalmazhatnák? Ott van a budapesti rendszer, amely kitűnő. Csak át kellene venni. Kevesebb munkaerővel sokkal nagyobb eredményt érnek el, mint Fiume a fogyasztási hadsereggel. Fiumében minden második ember fogyasztási adóközeg és ha egy idegen érkezik ide, elsőnek egy ilyen közegebe ütközik bele.

Eljárásuk pedig egyenesen felháborító. A Fiuméba érkezőnek még a kabátjába is belenyulnak, hogy nem-e dugott el valamit. A vendéglőshöz egyszerre hármában állítanak be — ellenőrzést tartani. Ilyenkor Nick Carterek lesznek a derék közegekből. Felkutatták az üzletnek és a lakásnak minden zegét-zugát, kinyitják a szekrényeket, az ágy alá bujnak, hogy ily módon találhasanak egy üveg adózatlan szeszes italt. Igazán csoda, hogy még nem akadt valaki, aki kiszórta volna a magánlakás szentségét sem tisztelő közegeket. Általában, lehetetlen dolog, hogy üzletembereknek kötött marsrutát adjanak. Ilyesmi csak itt történik, de hisszük, hogy a kormányzó véget fog vetni ennek az ósdi rendszernek. Mindenekelőtt el kell törölni az eladási ár előírását. Hiszen aki rossz italt tart, oda ugysem megy senki, míg a jó vendéglőt szívesen felkeresi a közönség. A város jövedelme nem fog esőlkenni, csak éppen a vegzaturát szüntetik meg. Tessék behozni a pótdadót és járuljon mindenki tehetsége szerint a közterhekhez.

Sokat lehetne még írni erről az ügyről, egyelőre azonban ennyit tartottunk szükségesnek elmondani. Bizalommal várjuk, hogy mit tesz a kormányzó a sokat zaklatott polgárság érdekében.

Ujdonságok.

—o—

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság* épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— *A Cunard* magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivétel a megérkezési nap és indulási napok délelőttje. Jegyekért az *Adria* palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.

— *A Iersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptíj ellenében. (Feljárat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapokon reg-

geltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptíj nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológvár, a papírgyár, kőolajfűtőgyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

—o—

— **Személyi hírek.** Hollán Sándor dr. miniszteri tanácsos és báró Urbán Iván aradi főispán Abbáziába érkeztek.

— **Küldöttség a kormányzónál.** Az állami felsőbb leányiskola tantestülete ma délután küldöttségileg tisztelt Wickenburg István gróf kormányzónál, akitől egy iskolai belső ügy elintézését kérték. A kormányzó után Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsosnál, a tanügyi osztály vezetőjénél tisztelt a küldöttség.

— **A karácsony előtti vasárnap.** Budapesti tudósítónk telefonálja: A kereskedelmi miniszter ma leiratot intézett az Omkéhez, melyben tudatja, hogy a karácsony előtti vasárnap az üzletek vidéken, így Fiumében is egész nap nyitva tarthatók.

— **Bélyeggyűjtők egyesülete.** Pénteken délután 6 órakor új egyesület fog alakulni Fiumében. A bélyeggyűjtők tömörülnek egyesületté, hogy nagyobb eredményeket tudjanak elérni. Az alakuló ülés a Bonavia szállóban lesz.

— **Pozsonyiak adománya a Fiumei Diákasztal-Egyesületnek.** A pozsonyiak ismét fényes tanujelét adták annak, hogy lelkesedni tudnak minden nemes eszméért és hogy szívesen támogatják azokat az emberbaráti intézményeket is, amelyek nem saját városukban, hanem távol tőlük, az ország bármely részében létesültek. Dr. Meiszidler Károly országgyűlési képviselő gyűjtőívén 376 K-t adományoztak a Fiumei Diákasztal-Egyesületnek. Az adományozók a következők: Pozsonyi Első Takarékpénztár 200 K, dr. Meiszidler Károly 25 K, Pozsonyi Általános Takarékpénztár R. T. 25 K, Magyar Ált. Hitelbank Fiókja 25 K, Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank 25 K, Pozsonyi Kereskedelmi és Hitelbank R. T. 25 K, dr. Tauscher Béla országgyűlési képviselő 25 K, Pozsonyi Iparbank 10 K, Mercur váltóüzlet 10 K, dr. Fésüs György 6 K. A Fiumei Diákasztal-Egyesület elnöksége ezután is hálás köszönetét fejezi ki mind a gyűjtőknek, mint az adakozóknak nagylelkűségükért és bőséges adományaikért.

— **Nagy szénszállítmányok a Máv. részére.** A Magyar Keleti tengerhajózási társaság „Kobe” nevű gőzöse szombaton vagy vasárnap reggel érkezik Fiuméba 6500 tonna kőszénrel. Ez a szénrakomány a magyar királyi államvasutak számára érkezik.

Az „Atlantica” társaságtól nyert értesülésünk szerint a „Morawitz” gőzös január első napjaiban szintén az államvasutak részére 7000 tonna kőszénrel hoz Angolországból.

— **A Danubius-gyári katasztrófához.** Emlékeztetes az a vérfigyasztó szerencsétlenség, mely november utolsó hetében történt a Danubius-gyárban a „Szent István” dreadnought építésénél. Egy hirtelen felállított állvány leszakadt és a rajta dolgozó emberek lezuhantak a mélységbe. Három ember meghalt, kettőt pedig életveszélyes sérülésekkel szállítottak a kórházba. A napokban megszakított tanúkihallgatásokat ma újból megkezdte Keömley Pál vizsgálóbíró. Mára két munkafelügyelőt idézett be a vizsgálóbíró, aki különösen Gerla vállalkozó bűnössége iránt érdeklődött a beidézett tanulmányoknál.

— **Egy költő sirja.** Jeleztük már, hogy vasárnap lesz a cosalai temetőben Schittar Mario egykori népköltő új díszes sírjának leleplezése. A leleplezési ünnepség délután 2 órakor kezdődik az óvárosi Szent Sebestyén templomban. Onnan az egybegyűltek a városi zenekarral, amely az egész utvonalon játszani fog, a temetőbe vonulnak. A sírnál Marassi Clemente és Benussi Antal fognak emlékbeszédet tartani.

— **A szállodások, vendéglősök, kereskedők és kávéosok** tegnap megtartott előértekezletén elhatározták egy egyesület megalakítását. Az előkészítő bizottság fáradságos munka után több mint 250 érdekelteket toborzott össze. A gyűlést Rossbacher Flórián nyitotta meg, majd az előkészítő bizottság 2 tagja foglalta össze a sérelmeket, amelyeket csak egyesülés útján lehet orvosolni. Azután Meider Ignác magyar és olasz nyelven konkretizálta az egyesülés módját és rámutatott azon eszközökre, amelyek segítségével a vendéglős-ipar fennmaradását előmozdítani és sérelmeit enyhíteni lehetne. Az értekezlet egy bizottságot választott, mely az alapszabályokat fogja kidolgozni, egyúttal meghatalmazott egy albizottságot, amely mindjárt az aláírók nevében eljárhat. Az albizottság tagjai lettek: Rossbacher Flórián, Sergo András, Puhaj József, Panny Ferenc, Meider Ignác, Marghetich János, Kardos Ferenc és Radolovics Ede, akik a legközelebbi napokban tisztelegni fognak Wickenburg István gróf kormányzónál, hogy neki is elmondják sérelmeiket, különösen a fogyasztási adó behajtása körüli zaklatásokat.

— **A határrendőrség köréből.** Homér Imre, a m. kir. határrendőrség országos főnöke ma reggel Fiuméba érkezett, hogy a határrendőrség itteni kapitányságán szemlét tartson. Egyidejűleg arról értesítenek bennünket, hogy a szabadkikötőben december 24-én megkezdődő határrendőrségi szolgálat ellátására 82 fővel akarják szaporítani az itteni őrszemélyzet létszámát. Lehet, hogy a szolgálat rendszeresítése után a létszámot 60—65 főre fogják leszállítani. Egyelőre a kereskedelmi minisztériummal folynak a tárgyalások a szabad kikötői szolgálat anyagi fedezetének megteremtése iránt.

— **Az Adria új gőzöse.** Az Adria tengerhajózási társaság tudvalevőleg új személy- és teherszállító gőzösoket épített. Ezek egyike, az „Első Ferenc József” most készült el és december 22-én indul próbajáratra Glasgowból. Fiuméba a gőzös január első felében fog érkezni, hogy innen a rendszeres vonalra beállítva, megkezdje szolgálatát.

— **A Forgalmi r. t. aktái.** Jelentettük budapesti tudósítónk híradása alapján, hogy a Forgalmi r. t. igazgatósága ellen tett feljelentés iratait illetékességi okokból a budapesti ügyészség átteszi a fiumei kir. ügyészséghez. Melocco János királyi ügyész ma kijelentette tudósítónk előtt, hogy a Forgalmi r. t. bűnügyének iratai tegnap érkeztek az ügyészséghez. A tárgyalás időpontját még hozzávetőleg sem tudja meghatározni, mert túl van halmozva más teendőkkel.

— **Furesa betörés.** Kellemetlen meglepetés érte tegnap Vindrich Antal 25 éves delnicei illetőségű fiatalembert. Mikor este 10 órakor haza tért, lakását tárva-nyitva és a legnagyobb rendtelenségben találta. Kiderült azonban, hogy a „betörők” semmit sem vittek el, bárha a szekrényben 300 korona készpénz is volt. Így Vindrich azt hiszi, hogy a barátai készítették számára a furesa meglepetést.

— **Városi színház.** Tegnap este a Váraskeringőt adták. A darab előadása kitűnő volt, a népszerű dallamokat a közönség tapsokkal és kihívásokkal honorálta. Ma, esütörtök este, Fall Leo közkedvelt operettjét, az Elvált asszonyt adják A. turnusban, az első felvonás után a kar Leoncavallo Bajazzok operájából fog betéteket énekelni. — Holnap, péntek este A hold lovagja kerül színpadra Petroni komikus jutalomjátékával B. turnusban. A darabban Pozzi kisasszony tangot fog táncolni. — Szombaton Utazás a lehetetlenségek országán át című látványos darabot adják A. turnusban.

— **A kikötőből.** December 18. Erkezett: Baron Beck osztrák gőzös Alexandriából, 32 hordó borral; Gilda osztrák gőzös Triesztből, 6400 zsák quebracoval, 5400 zsák lenmaggal, 62 zsák kávéval és 400 zsák pamuttal.

Indult: Pannonia angol gőzös Newyorkba, 300 tonna babbal, 200 tonna ásványvízzel, 30 tonna borral és 40 tonna vegyes áruval; Monghibello olasz gőzös Catániába, 650 tonna fával; Arciduca Stefano osztrák gőzös Londonba, 5250 tonna cukorral; Szeged magyar gőzös Santosba, 430 tonna fával, 100 tonna cukorral, 60 tonna babbal, 450 hordó liszttel, 150 láda malátával és 170 hordó fakivonattal.

— **Tilos zónák.** A Wiener Zeitung vasárnapi száma miniszteri rendeletet közölt azokról a tilalmas zónákról, amiket megközelíteni vagy fölöttük átrepülni mindenféle légi járműnek szigorúan tilos. A rendelet határozmányai szerint a többek között a következő területek is elzárt és tilos zónáknak nyilvánítottak: Karintiában: A Dráva folyó völgye és vidéke Greifenburgtól Villachig, Villachtól a Wurzenpass felé vezető országut, a Görz és Gradiska felőli tartományi határ egész Pontebbaig, Görz és Gradiskában: Északon Haidenschaft—Görz—Cormons országhatárig vezető vasutvonal környéke, délről a Trieszt—Nabresina—Cervignano vasutvonal és az Aquileján át ugyanez irányban Gradoig vezető országut környéke, továbbá Trieszt város és környéke. Isztriában: Északon a Trieszt—Capodisztriai vasut és Trieszt—Pirano felé vezető országut vidéke, délről a Rovigno—Pisino vasutvonal és a Pisino—Pedena—Fianona országut környéke, valamint az összes isztriai szigetek, amelyek nyugatról a Canale di Mezzo és Quarnerolo között fekszenek. Dalmáciában: A Spalato—Sinj vasutvonal és a délnyugati irányban fekvő összes szigetek, a Raguza—Bocche di Cattaro—Sutomore közti és a környező egész terület, Gravosa kikötő és partvidéke, bezárólag a Lapad félszigetig.

— **A kávéházi felirónó büne.** A városi rendőrség tegnap letartóztatta Veith Mária 27 éves kávéházi felirónót, akít a pólai rendőrség lopás miatt körözött.

— **Közvetlen hajójárat Ausztráliába.** A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság „Kossuth” nevű gőzöse vagy annak helyettesítésében esetleg egy más első osztályú gőzös 1914. évi január hó 25-ike és február hó 5-ike között Fiuméből indulólag Port Said, Suez és Colombón át Fremantle, Port Pirie, Adelaide, Melbourne és Sydney kikötőikbe és 1914. évi április hó 10-ke és 20-ka között Sydneyből vissza ugyanezek Suez és Port Saidon át Fiuméba járatot fog teljesíteni. A társaság fenntartja magának a jogot, hogy elegendő rakomány hiányában csak Melbourne-t és Sydney-t érintse, míg a többi ausztráliai vagy újzealandi kikötőkhöz rendelt szállítmányok Melbourne-ban vagy Sydneyben fognak áthajóztatni.

— **Megőrült betörő (?)** A november 21-ről 22-ére virradó éjszakán Spernioga Dávid 28 éves munkanélküli fiatalember egy pár cipőt lopott Freller Dávid üzletének kiskakából. Elfogták s a rendőrség letartóztatta. Spernioga bevallotta, hogy a via Indusztrián levő American Barban történt betörési kísérletnek is ő a tettese. Tegnap került a törvényszék elé, de nem tarthatták meg ügyében a végtérnyalást, mert zavartan viselkedett s értelmetlen válaszokat adott a tárgyalás elnökének. Meg fogják vizsgálni elmeállapotát.

— **Egy derék család.** A rendőrség a napokban letartóztatta Spindrich Lujza 25 éves belvári születésű leányt, aki beérkezett információk szerint, már sokszor volt büntetve lopásért. Tegnap a rendőrség elfogta a leány bátyját, Spindrich Péter 28 éves fiatalembert, aki veszedelmes vasúti tolvaj. Most az anyjukat keresi a rendőrség, mert egy tegnap érkezett távirati jelentés szerint annak a lelkiismeretét is bűnök terhelik.

— **Hajótöröttek kalandja.** A Csendes-óceán déli részén fekvő Husvét-sziget igazi paradicsom. Legalább is ezt állítja három tengerész. Nel Benson kapitány, Steve Drinkwater és Alexander Simons, akik szombaton érkeztek San Franciscóba. Benson kapitány esodálatos dolgokat beszélt el azokról a szenvedésekről, kalandokról és regényes helyzetekről, amelveket legutolsó tengeri útjukon éltek át. Az „Eldorada” nevű árbocson indultak ki a tengerre, de július 13-án viharba jutottak, amely minden vitorlájától és árbocától megfosztotta a hajót, úgy, hogy kénytelenek voltak az egyetlen megmaradt esónakba szállni. Bensonon kívül még tíz ember ült a esónakba s mintán kevés élelmiszert vihettek magukkal, sokat szenvedtek az éhség miatt. Kilenc napi vergődés után eljutottak a Husvét-sziget-hez, ahol teljesen kimerülve szálltak partra. A lenszülöttek nagyon barátságosan fogadták őket, különösen a nők voltak szívesek hozzájuk és bekötötték sebeiket. A benszülött nők szeretetreméltósága olyan hatást tett a matrózokra, hogy heten elhatározták, hogy ott maradnak, négy közülök rövid idő múlva meg is nősült, de a többi három is csakhamar követte példájukat. Benson kapitány azt mondja, hogy a szigeten, ahol csak nagyon ritkán köt ki hajó, a nőket egyenrangúknak tekintik a férfakkal.

— **A százegyedik dreadnought.** Néhány évvel ezelőtt az angolok egy hatalmas csatahajót építettek, amelyet — minthogy nagyságban és technikai tökéletességben felülmúlta a világ összes hadihajóit — Dreadnought-nak kereszteltek. Azóta egyre-másra építettek az angolok a nagy csatahajókat, amelyeket bármilyen is volt a típusuk, általában csak dreadnoughtoknak neveztek. A többi államok is követték természetesen a tengerész-nemzet, az angol példáját — a monarchia is — és szinte utolsó fillérrel is megfosztották a polgárait, csak hogy el ne maradjanak a fegyverkezési versenyben, csak hogy dreadnoughtokat építhessenek. Ma az utánnévezetes nap virradt a dreadnoughtokra. A százegyedik társukat becsatolták vízre. A legújabb dreadnought neve: „Tiger” és arról nevezetes, hogy az angol flotta legnagyobb hajója. A körülötte 28.000 tonna vízet szorít ki, 87.000 lóerős gépe van és ágyak nélkül több mint negyven millió márkába került. Sebességét 28 csomóra tervezték, de azt hiszik, 31 sőt 32 csomós sebességgel is fog haladni. A „Tiger” ezer tonnával nehezebb, mint előde a „Queen Mary”. Az új dreadnoughtnak tizenkét hateollos ágyúja van és a páncéllemeze kilencollos Kruppacél. A „Tiger” az angol flotta 34-ik dreadnoughtja és a világ flottájának 101-ik őriása.

+ **Szenzációs hajózási részvényjegyzés Romániában.** Bukarestből jelentik, hogy a minap megalakult Románia tengerhajózási rt. alaptökejének jegyzése szenzációs eredménnyel járt. Az alapításban résztvevő négy román banknál szombath d. u. két óráig ugyanis negyven millió frankot jegyezték. A vidéki jegyzések eredménye eddig még ismeretlen, de mivel a vállalat iránt Galacón

és Brailán is igen nagy érdeklődést tanúsítanak, valószínű, hogy a vidék szintén igen nagy összeget jegyzett. Már most megállapítható tehát, hogy az új vállalat legközelebb fel fogja tiz millióra kontemplált alaptökejét emelni. Az új hajózási vállalat megalakulása ily hatalmas anyagi eszközökkel igen figyelemreméltó és kétségtelen, hogy Románia aldonai kikötőinek tengeri forgalmában annak igen nagy szerep fog fog jutni és hogy az idegen, elsősorban pedig a magyar tengerhajózási vállalatoknak is számolni kell majd az új belföldi konkurenciával.

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: Az indiai táncosnő. — Utána két beszélő film.

TŐZSDE.

	Dec. 16 zárlat	Mai ár % 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	841.50	839.50
Osztrák hitelrészvény	534.50	632.50
4%-os koronajáradék	82.10	82.90
Osztr.-magy. államvasut	708.—	709.—
Lejzálogbank	439.—	436.—
Leszámitelőbank	526.—	527.—
Hazai Bank	288.50	290.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T. Rimamurányi	540.75	536.50
Salgótarjáni	613.—	646.—
Közúti Vasut	746.50	739.—
Városi Villamos	632.50	632.—
Adria	347.50	347.—
Déli Vasut	379.—	—
Magyar Cukoripar	105.—	—
Rizsgyár	2700.—	—
	3700.—	—
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammként.)		
Búza áprilisra	11.31	11.35
Búza májusra	11.32	—
Rozs októberre	—	—
Rozs áprilisra	8.56	8.60
Zab októberre	—	—
Zab áprilisra	7.43	7.45
Tengeri májusra	6.52	6.55
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	633.75	632.—
Magyar hitelrészvény	841.50	839.—
Osztrák magyar államvasut	709.75	708.—
Déli Vasut	—	104.56
Alpesi	789.—	797.—
Skoda	788.—	788.—
Osztr. koronajár.	84.40	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi közzétett átlagár.
Fiumei 4%-os kölesbörze	91.—
Banca Fiumana	690.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	110.—
Litorale Bank és Takarékszövetk.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	610.—
„Indeficienter” tengerhajózási	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajózási	150.—
Magyar-Horvát Szabadhajózási	1125.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1000.—
„ . . . . . új	1000.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	263.—
Navigazione Libera Triest	610.—
Osztrák Lloyd	599.—
Stabilimento Tecnico	9800.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	42.—
I. Trieszti Rizsgyár	650.—
„Kerka” dalmát vizművek r. t.	447.—
Spalato Portland Cement	371.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	802.—
Riunione Adriatica	3770.—

Magyar cukrászda Abbaziában
Reichsstrasse 39 villa Shanzer.

Kizárólag természetes teavajból készített elsőrendű cukrászsütemények. Rendelések házhoz szállítva gyorsan eszközöltetnek.

Kávét, csokoládét, frissítő italok.

Műhímzéseket

valamint bármily női kézimunkát jutányos feltételek mellett elfogad magyar uriaszszony. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

Távirat — Telefon.

A delegációk.

BÉCS, dec. 18. A delegáció tegnap esti ülésén Károlyi Mihály éles támadást intézett a kormány ellen, majd Vázsonyi Vilmos beszélt, aki azt fejtette, hogy a kormánynak nem a horvátokkal és románokkal, hanem a magyarokkal kellene békét kötni.

BÉCS, dec. 18. A mai ülésen Nagy Ferenc a zárszó jogán reflektált a felszólalásokra, majd Rakovszky és Andrássy személyes kérdésben beszéltek. Apponyi Albert szólalt még fel, mely után az ellenzék kivonult a teremből. A folyosón Berchtold oda ment Andrássyhoz és feltűnő módon kezét fogott velük. A delegáció a külügyi költségvetést részleteiben is elfogadta.

Ezután a közös pénzügyminiszterium költségvetésére tértek át.

Czernin Bécsben.

BÉCS, dec. 18. Czernin Ottokár, a monarchia bukaresti követe ma reggel Bécsbe érkezett és a Magyar Házban hosszasan táncskozott Tiszával.

A békéscsabai mandátum.

BÉKÉSCSABA, dec. 18. Békéscsabán Szemere Miklós alkotmánypárti, Makay Márton függetlenségi és Bohus György parasztpárti programmal lép fel.

Botrány a Reichsrathban.

BÉCS, dec. 18. A Reichsrath mai ülésén ismét nagy botrányok voltak. Breitner szocialista képviselő felvilágosítást kért Stürgkh-től a Stapinszky-Dlugosz-ügyben. Beszéde közben jött be a kormány, mire óriási lármát tört ki.

— Itt jönnek Lukácsék! Panamisták, csalók, vesztegetők! — hangzott feljűk, de Stürgkh csak mosolygott és esendire intette híveit is. Végre Szilveszter elnök felfüggesztette az ülést. A ruthének folytatni fogják a technikai obstrukciót.

Őrült a színházban.

BUDAPEST, dec. 18. Az operaház tegnap Lehegrin előadásán Szabó Pál őrült soffőr ruhátlanul berohant a nézőtérre, a karmester kezéből kikapta a vezénylő-pálát és dirigálni kezdett. Óriási pánik keletkezett. Szabót lefogták, rendőrök jöttek, a kik kényszerzubbonyt alkalmaztak. Szabó háromszor letépte magáról a kényszerzubbonyt, amíg a Lipótmezőre tudták vinni.

Vesse emlékezetébe, hogy:

1. A **Scott-féle emulsió** az egyetlen Scott-eljárása szerint előállított majdnem 40 éves hírnévnek örvendő csukamájolaj emulsió
2. A **Scott-féle csukamájolaj emulsió** kizárólag a legfinomabb Lofoten gőzhalolajból és más hasonlóképen csak elsőosztályú anyagokból lesz előállítva. Innen van maradandó jósága és hatóereje.
3. A **Scott-féle csukamájolaj** jóízű, könnyen emészthető, étvágyjavító erősítő szer, épügy felnőttek, mint gyermekek számára.
4. A **Scott-féle emulsió** hála a bevált Scott-féle eljárásnak a megromlás veszélye nélkül tartható és úgy télen, mint nyáron egyforma hatóerővel bír.

De csak a Scott-féle emulsió és nem más!

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyegzet keltő SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére. Wien VII. akkor egy gyógytár utján próbadagot küldünk.

A Monna Lisa.

ROMA, dec. 18. Pénteken Firenzéből idehozzák a Monna Lisa képet és itt az olasz királyi közoktatásügyi miniszter bizonyos formalitások között át fogja adni a francia közoktatásügyi miniszternek. Hétfőn aztán két különfutár, két olasz és francia esendő kisérétében, vissza vissza a híres képet Párisba.

ROMA, dec. 18. Sverdrup hollandiai antikvárius Velencéből közli, hogy a Firenzében kézrekerített Mona Lisa-ép nem az eredetije Leonardo da Vinci világhírű festményének. Ezt a képet neki hónapokkal ezelőtt megvételre kínálták, de ő azonnal felismerte, hogy nem az eredetivel, hanem csak ügyetlen utánzattal van dolga. Sverdrup állítását azonban erős kételkedéssel fogadják, mert Conrado Ricci nemcsak kezéskedett fejével a kép eredetiségeért, hanem francia és olasz festők is határozottan ráismertek, mikor a Galeria degli Uffiziben meglátták.

FIRENZE, dec. 18. A Mona Lisa megítélésére kiküldött bizottság a római jelentései szemben megállapította, hogy a kép kora és azonossága kétségtelen. Hamisításról szó sem lehet.

Uj követ Cettinjében.

CETTINJE, dec. 18. Nikita király ma délelőtt fogadta Otto új osztrák-magyar követet. Nikita király Ferenc József iránti nagy tiszteletét hangoztatta és élenken tudakozódott királyunk hogyléte felől.

A tifusz miatt.

PÓLA, dec. 18. Minthogy Trieszthen tifuszjárvány ütött ki, az itteni kikötői parancsnokság a trieszti és trieszvidéki tengerészkatonákra nézve elrendelte, hogy részükre csak a legsürgősebb esetben adható karácsonyi szabadság.

A zaberni botrány.

STRASSBURG, dec. 18. Forstner hadnagy ellen holnap kezdik a hadbírószági tárgyalást.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

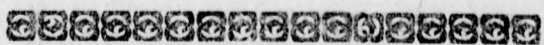
Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

December 15-től január 1-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőrangú attrakciók fellépte.

MOZGÓ FÉNYKÉP. Előadás után kabaré szabad be-mennettel.

Hattyu gőzmosóda

ujme, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Uj Panama-botrány.

LONDON, dec. 18. A „Times” jelenti Newyorkból, hogy egy újonnan kipattant Panama-botrány óriási feltűnést kelt. A Panama-csatorna építésénél alkalmazott munkások élelmezési biztosai az európai szállítókkal 5,200.000 márka erejéig köteleket csináltak s a pénz nagy részét zsebre-vágták.

Herceg a börtönben.

PÉTERVÁR, dec. 18. Uruszow herceget, a belügyminiszter volt titkárát becsületsértésért négyhavi börtönre ítélték. A herceg azzal vádolta Promint az ó-orosz liga vezérét, hogy a legutóbb Besszarábiában kitört pogromokat ő rendezte. Jóllehet Uruszow herceg bizonyítékai lesújtók voltak Prominra nézve, a törvényszék mégis őt ítélte el.

Zsaroló banditák.

PARIS, dec. 18. Nancyból jelentik, hogy az ottani pályaudvaron a rendőrség két veszedelmes banditát fogott el, akiknél revolvereket és mérgezett pengéjű borotvákat találtak. Titkosrendőröknek adván ki magukat, több vagyonos polgárt nagyobb összeg erejéig megzsaroltak.

Ostrom a börtön ellen.

LONDON, dec. 18. A minap egy könyvkereskedő meggyilkolása miatt halálra ítélték Enkelly manchesteri polgárt. A halálra ítélt nagy népszerűségnek örvend Manchesterben, melynek lakossága többször adott be kegyelmi kérvényt érdekében. Hétfőn tiltakozó meggyűlést tartottak a kivégzés ellen, majd új kegyelmi kérvényt adtak be az igazságügyminiszterhez, aki a kérvényt elutasította és a kivégzést jövő hétfőre tüzetelt ki. Éjjelkor nagy tömeg gyűlt a börtön elé, amelyre közúti zúditottak. Rendőrcsapatok vonultak a börtönhöz s kivont karddal szétverték a tömeget, mely a nagy esőben eloszlott. A tüntetők elhatározták, hogy a kivégzés előtt megismétlik az ostromot és kiszabadítják az elítéltet.

A közelgő karácsony és újév alkalmából van szerencsém ajánlani

duz választékú török és perzsa szőnyeg áruháza.

Felkérem a n. é. közönséget, hogy üzletemet látogatásával megtisztelni sziveskedjék.

Figlio di Haggi Giorgio Aidinyan

Piazza del Commercio 6

ABBAZIA

BRISTOL szálló, kávéház s étterem.

140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegvíz-vezeték, villany, telefon. Kifőnő magyar konyha.

Tulajd. Rudovits V.

Köszén nagyban és kicsinyben házhoz szállítva, legolcsóbban kapható: **MOMCSILOVIC és Tsa Bet. Tság. cégé,** mentes! mentes!

Via Amicis 8 sz., Telef. 422. Állandó szállításnál és waggonrakományoknál verseny árak!

Áradás a kikötőben.

KONSTANTINAPOLY, dec. 18. Mersina kikötőváros viz alatt áll. Az áradásban egy ember életét veszítette. Mersina és Adana között a vasuti közlekedés szünetel.

Pankhurst asszony és leánya.

LONDON, dec. 18. Miss Evelin Pankhurst, a suffragettek vezérének leánya eddig a Hollawy-fogházban ült, ugyanabban a hová Amerikából való visszatérése óta anyját is elzárták. Nyolc napos raboskodás után miss Evelint szabadon kellett bocsátani, mert egy falatot sem evett és az éhség-sztrájk úgy levette a lábáról, hogy nehéz beteg lett.

Véresre vert kém.

KRAKO, dec. 18. Régen figyelte a rendőrség Rutkisch János állítólagos kereskedelmi utazót, aki sűrűn fordult meg a határmenti Granicában. Kiderült róla, hogy ő közvetíti a Galiciában működő orosz kémek és a varsói vezérkar között az érintkezést. Rutkisch János több vasuti alkalmazottat megnyert, hogy utjukon vigyenek magukkal postacsomagokat és ott adják át annak, aki jelentkezik a küldeményekért. Mikor a vasuti alkalmazottak megtudták, hogy Rutkisch orosz kém, kegyetlenül elverték és talán meg is ölték volna, ha ki nem szabadul körmeik közül. Rutkisch súlyos sebesülése ellenére elmenekült s már orosz földön van.

Az albán trón.

PÁRIS, dec. 18. Wied herceg kijelentette, hogy attól teszi függővé az albán trón elfogadását, hogy a nagyhatalmak garantálják-e a 75 milliós kölcsönt, melyből 25 milliót előre kell készpénzben kifizetni.

Eltűnt katonai okmányok.

7 PÁRIS, dec. 18. Kinos kellemetlenség ért egy tüzérkapitányt, akinek fontos katonai okmányokat kellett a hadügyminiszteriumba vinnie. Az okmányok a nemzeti védelemre vonatkoznak s így a helyőrségi parancsnokságról magasabbrangu tisztet küldtek azokkal a miniszteriumba. A tüzérkapitány bérautón ment s abból kiszállva, az aktatáskát a kocsin felejtette. Már csak odafent a miniszteriumban vette észre a bajt, lőtött-futott az automobil-állomásokra, de a titkos akták még most sem kerültek meg. A hadügyminiszterium ma közhírré teszi, hogy nagy jutalmat kap, aki visszahozza az aktatáskát. A rendőrség azt hiszi, hogy a fontos okmányokat ellopták.

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák” szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Az „Általános Forgalmi Részvénytársaság” t. e. részvényesei tisztelettel meghívotnak a Fiumében 1914. évi január hó 3-án délelőtt 10 órakor a Bristol-szálló termében megtartandó

Rendkívüli Közgyűlésre

Napirend:

1. A felügyelő bizottság jelentése.
2. Az alaptőke leszállítása.

A közgyűlésen szavazatra jogosító részvények illetve ideiglenes igazolványok az alapszabályok 12. §-a értelmében a következő pénzügyintézetknél teendőek le: Fiumei Kereskedelmi Bank részvénytársaság, — Bankactiengesellschaft für die oesterreichische Riviera in Abbazia és a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnál.

Az igazgatóság.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik tápláló és izletes édestésztákat kapjanak vacsorára. Kevés fáradsággal, olcsón, kitűnő édestésztákat készíthetünk Dr. Oetker-féle puddingporokkal, melyek különbözők mint pl.: vanília, málna, mandula, citrom és csokoládé izekben kaphatók s a kicsinyek által ujjongó fogasztásban részesülnek. Egy 15 filléres puddingpor csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Mint hogy pedig a puddingokat gyümölcsizzal, tejjel nélkül készíthetjük, ezen szerek fokozzák a jóízűt valamint a tápértéket.

„ALLA BORSA” vendéglő. Via delle Pile 2. (Palazzo Modello)

Ujonnan átalakított helyiség, finom olasz és német konyha, kitűnő dalját Opollo és Lissa, valamint istriai, terranoi és refosco borok csapón. Nagy választék palackborokban. Olaszországi s helyi készítményű hideg felvágottak.

Havi előfizetés napi 1-szeri étkezésnél 42 kor.
" " " 2- " " " 80 "
GIRASOLE M. T.
tulajdonos.

Vidákovits szálló és étterem

ABBAZIA Reichsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha

Butorok

Alkalmi vétel egész hálószoba berendezések vagy egyes butordarabok készpénzben vagy könnyen teljesíthető részletfizetésre is

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél

Via G. Parini 6. szám.
Telefon 12-03 szám.

Uri- és Női Fodrász és Hajfestő-Szalón
Szinházi frizurák a legújabb bécsi és párisi divat szerint — Ondulálás és manikűr.

FILIPOVICS EDE

uri és női fodrász, Viale Deák 2, Kapucinusdóm mellett.
Telefon 17-04. Hívásra rögtön házba is jön.

Színésznőknek és artistanőknek mérsékelt árak.

Salat K.

Corso 22. szám. — Telefon 819.

ELSŐRANGU ZONGORATEREM.

A leghiresebb gyárak készítményeiből állandó zongora, pianino és harmonium kiállítás. — Megtekinthető bármikor vételkényszer nélkül. — Hangolások és szakszerű javítások szavatossággal. — Több mint 800 darab zongora tölem állandóan használatban. — Számos elsőrangú elismerés.
ZONGORÁK RÉSZLETFIZETÉSRE!

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem Fiume és környékének n. é. közönségét, hogy a via Marco Polo és via Galileo Galilei sarkán levő jól ismert Mavriac P.-féle fűszerüzletet saját számlámra átvettem s azt

Špiler Viktor

név alatt tovább vezetem. Üzletemet felszerelem a legfrissebb fűszer- és esemegeárukkal nagyban és kicsinyben való elárúsításra.

A m. t. közönség jóakaratu támogatást kéri kiváló tisztelettel

Špiler Viktor.

Nagy karácsonyi árusítás!

Hol? Hol? Hol?

a Rosenthal Lipót-féle

Magyar áruház-ban

DANTE-TÉR 1. sz.

Nagy választék játék és pipere-áruban. Olcsó szabott árak mellett.

Állami tisztviselők, vasutasok és pénzügyőrök árkedvezményben részesülnek.

Megnyílt

a CORSO 34. sz. házban a volt KORNICZAI-féle helyiségben

UJ DISZMŰ ÉS JÁTÉKÁRU-ÜZLET.
MIKULÁS ÉS KARÁCSONYNAPI AJÁNDEKOK!

KÖZGAZDASÁG.

+ Kivitelünk és a Balkán. A delegáció tárgyalásai során a Balkán-államok gazdasági helyzete, fejlődése s a monarchiának a Balkánra irányuló kivitele sokkal nagyobb mértékben foglalkoztatta a politikusokat és a tanácskozás anyagából ezek a kérdések sokkal nagyobb részt követeltek maguknak, mint más időkben. És ez természetes is. Mert a két balkán-háború olyan területi változásokat idézett elő a Balkánon, amely területi változásoknak közgazdasági jelentősége elsősorban Magyarországot érinti.

Magyarország kivitele a Balkánra, ha számokban kifejezve nem is jelent valami óriási összeget s külkereskedelmi mérlegünkben nem is jelentős tétel, Magyarország közgazdasági mérlegének szempontjából felette fontos számösszeg. Mert míg Anglia kivitele a Balkánra 1.2—1.5, Franciaországé 1.0—1.2, Olaszországé 4.8—5, Németországé 1.8—2 és Ausztriáé 12 százalékot tesz ki, addig Magyarország 1912-ik évi s 1,962,816 koronát kitevő exportjából szerbiai, bulgáriai, romániai és az európai törökországi kivitel 83,059 millió koronával szerepel, százalékokban pedig huszonkét százalék, tehát sokkal több, mint Európa bármely országának balkáni exportja.

A Balkán-háború, amelynek territorális költségeit Törökország egymaga fizette meg, Szerbia területét 40,700, Bulgáriáét 23,000, Romániáét 7150, Görögországot 43,300 és Montenegróét 6900 négyszögkilométerrel, vagyis összesen mintegy 155,000 négyszögkilométerrel nagyobbította a független Balkán-államok területét s lakosainak számát körülbelül öt millió lélekkel szaporította. A Balkán-államoknak ez a megnagyobbodott területe és lakosságának szaporulata a magyar kivitel szempontjából nem lehet közömbös. A Balkán-államok fejlődésével, gazdagodásával lakosságának igényei is fokozódnak, a fogyasztás növekedésével, a kivitel kilátásai és lehetőségei is emelkednek. Igaz, hogy Magyarország maga is töke-szegény állam lévén, a Balkánon nem idézhet elő tökeképződést, sem nem igényelhet a Balkán-államok közlekedési eszközeinek kiépítéséből, gyáralapításából magának olyan részt, mint azok az országok, amelyek a vasutak, közutak építésére kölcsönöket adnak, ámde minden Balkán-állam fogyasztásából Magyarország kereskedelme, ipara és gazdasági élete jelentős részt szerzett és szerezhethet még magának.

Romániába az utolsó 1912-ik évi külkereskedelmi forgalom adatait véve alapul, 33,666,273 korona értékű árut vittünk ki. Ebből fa, szén és tőzeget 4,530,925, vágó- és igás állatot 3,791,844, pamut és pamutárut 4,898,708, gép és készüléket 3,807,346, vas és vasárut 2,003,550 korona értékben. Szerbiába kivittünk 15,567,966 korona értékű árut s a kivitel főbb cikkei: gyujtószerkezetek 2,065,367, fa, szén 1,183,941, pamutárú 1 mill. 445,096, gyapju és gyapjuárú 1,723,420. Bulgáriába exportáltunk 14,344,079 korona értékű árut, 1,789,905 korona értékű vágó- és igás állatot, 1,296,854 korona értékű fát és szenet, 1,240,937 korona értékű gyujtó szert, 845,115 korona értékű borárut. A görögországi 3,317,728 koronát kitevő export főbb tételei: 1,257,707 fa és szén, 176,688 papír, 122,780 korona értékű len és kender árú. Az európai Törökországba kivittünk 19,481,480 korona értékű árut, vágó- és igás állatot 2,635,980 korona értékűt, 2,197,830 korona értékű járművet, 1,332,765 korona értékű borárut.

Ezek a száraz statisztikai adatok világítják meg a balkáni kivitel fejlesztésének irányát, hova mit lehet és kell exportálnunk. Természetesen a területi határok eltolódásával a fogyasztás területi is megváltozik és ezért kell megszívlelni Lánzy Leónek, a Kereskedelmi Bank elnökgazdájának, a delegációban elmondott nagyszabású beszédét, amelyben politikai éleslátással és helyes közgazdasági érzéssel mutatott rá azokra a területekre, amelyet a magyar kivitelnek meg kell szállni s amely területeken a legnagyobb sikerrel versenyezhet a német, az olasz, a francia és az osztrák kiviteli törekvésekkel. És ha az a 83 millió, amit Magyarország az ipari, kereskedelmi és gazdasági életének termékeiből kivisz a Balkánra, csak 22%-a is, ami külföldi exportunknak és nem is nagy összeg, közgazdasági életünk fejlődésének szempontjából még elsőrangú tényező. Nekünk szükségünk van a Balkánra, annak minden piacára, ha közgazdasági életünket fejleszteni akarjuk, ha nem akarunk alul maradni abban a harcban, amelyet Európa exportállamai a Balkánra irányuló kivitel fegyvereivel a Balkán piacáért megvívunk. A magyar közgazdasági élet munkás faktora, a gyáros, az iparos, a kereskedő, mindannyi katonája ennek a békés hadjáratnak, akik a gazdasági élet fegyvereivel indulnak el az új Balkán-államok meghódítására. Évszázados frakciók, a kedvező földrajzi helyzet előnyei egyengetik ennek a hadjáratnak útjait, csak rá kell lépni, csak el kell indulni a hadak útján, a győzelem nem maradhat el.

Szénüzlet nyitás.

A nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására adom, hogy az „Ilona fürdő” udvarában

—o SZÉNUZLETET NYITOTTAM o—

hol is porosz valamint trifaili darabos kőszén bármilyen mennyiségben a legolcsóbb árak mellett, leolmozott zsákokban

házhoz szállítva

kapható. Megrendeléseket 13-92 és 13-93 telefonszámok alá kérek.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Teljes tisztelettel

Kell Henrik

De La Ville

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kavéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estéknként BARCZA JENŐ hírneves cigányzenekara hangversenyez.

Tulajdonos: BUDAI KÁROLY.

A via Giuseppe Parini-ban a Tomasich házban,

új cipész üzletet

nyitottam, melyben csakis mérték után a legelegánsabb és legkenyelmesebb cipőket készítem. Fájós és hibás lábakra különös gondot fordítok!

Dobozy Dániel

angol és francia cipész, mű és orthopéd különlegességek készítője.

Gyakornokot

keres helybeli gyári részvénytársaság. Kereskedelmi iskolát végzett, szorgalmas és szépírási fiatal ember ajánlatát „Ambició” jeligen továbbítja a kiadóhivatal.

Nyomatott a „POLINNIA” Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasúti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árak.

Kitűnő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

Veszek és eladok

a legelőnyösebb árakon mindenemű használt, tiszta

ruhát és uniformist.

Levelező-lap hívásra jövek, a környékre is.

Via Giosue Carducci 14 sz.

Zeisler I. zsbáros

Savoy Nagy-Szálloda

BUDAPEST, VIII.

József-körut 16.

TELEFON: József 20-52 és József 20-53.

Modern szálloda ujonnan berendezve, légfűtés, hideg és meleg víz minden szobában, lift éjjel-nappal.

EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 koronától

fűtés, világítással. A szobák feltétlenül tiszták.

Ujonnan bevezetett PENSIO-rendszerünk, napi ellátás 5 koronáért, mely áll:

Reggeli

kávé v. tea
v. csokoládé
tojás
vaj
sütemény

Ebéd

leves
előétel
sült körítve
tészta
fekete kávé

Vacsora

előétel
sült körítve
tészta
gyümölcs
sajt

Ezen napi ellátás 5 korona.

Szobák hosszabb tartózkodásnál megegyezés szerint.

Szobák havi bérletre 80 koronától fűtés, világítással.

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Nuzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI. Teréz-körut 36. Gyár-utca 13.

A jól ismert GABAI M. cèg

Szmirna, Konstantinápoly
FIUME, Via Adamich 8 — TRIESZT Palazzo Modello

értesíti m. t. vevőit s a n. é. vevőközönséget, hogy összes szőnyegek, melyek garantált valódi perzsaszőnyegek, igazi alkalmi áron kerülnek eladásra.

Tessék megnézni és meggyőződni róla!

Kiváló tisztelettel
GABAI M.

Karácsonyi és újévi ajándék!

Még csak rövid ideig! **Kobrak-cipők** 25-50 százalékos edgeménnyel!

Megérkeztek a valódi amerikai **Barry-cipők** Kizárólag árusítja:

Fiume Corso 46 **Vertes S. cipőraktára** Tel. 10-01.

Carlo Fried, Fiume

Viale Deák 60. (Giardino Pubblico mellett).

Dús választék Uri-, női-, fiú- és gyermek öltönyökben és munkás ruhákban. Túl nagy készlet miatt

Karácsony-ig mélyen leszállított árak!

Occasio! Alkalmom!

Vizhatlan esőköpenyek.

Urak részére 24 K.-tól feljebb
Hölgyek „ 24 „ „

Esőköpenyek gyermekek részére; tanulóknak igen praktikus,

12 Kor.-tól feljebb.

Nagy választék

pénzügyőrök rendőrök, vadászok stb. részére való köpenyekben.

Árjegyzék ingyen.

Haas Leopold

Telef. 12-67.

FIUME

CORSO 6.

Vendéglő „AZ ARANY SZARVAS“-hoz.
(AL CERVO D'ORO)

Fiume, Via Lodovico Kossuth 5. A posta közepében.

Teljesen újjáalakított helyiség. Olasz és német konyha. Dalmát és isztiai borok. Refosco. Muskoták és pezsgő. Naponta friss hal különlegességek. Előfizetések jutányos árak mellett elfogadtatnak. Kényelmes és teljesen újon berendezett szobák idegenek számára olcsó árakon. A kereskedelmi utazók kedvenc találkozó helye.

Milletta József, tulajdonos.

Legkeresettebb családi lámpa, K. 1.— és feljebb
Asztali lámpák, felszerelve K. 8.— és feljebb.
Vállalunk teljes villamberendezéseket, jutányos árban!

„Unitas“ Műszaki —

Ipar Vállalat, Fiume,
Via E. Amicis 9 sz., Telefon 292.
(Fenice színházzal szemben).

OLD-ENGLAND URI ÉS NŐI KALAPÁRUHÁZ

Corso 39. — FIUME — Corso 39.

A „Crystys-London“-i kalapok egyedüli fiumei raktára. Párisi és Borsalino kalapok és modellek nagy választékban. Karácsony és újévre 15% a szabott árakból!

Nicola Perković

czipésmester, czipőraktára

FIUME, Via del Fosso

legolcsóbb bevásárlási forrás

ugy saját készítményü, mint gyári

Uri, női és gyermekcipőkben.

Figyelem!!

Elsőrendű bécsi gyárból származó férfi- és női fehérneműek raktára.

Konkurrencián kívüli eladás.

Női ingek kitűnő siffon-ból K. 1.30

Női ingek szallagokkal K. 1.90.

Női ingek igen jó vászonból K. 1.96.

Női nadrág siffon-ból K. 1.96, 2.40 és 3.—.

Modern bluzok, bársony és pargetből, legolcsóbb árak mellett.

„AL BUON PREZZO“

(AZ OLCSÓSÁGHOZ)

divatkereskedésben.

Óváros Kobler-tér, az „Abbazia“-mozgófény képszínházzal szemben.

— — MAGYAR KISZOLGALÁS. — —

Amerikai cipőüzlet Corso 31 sz.
Via Fosso 1 sz.

T. Blažić - Fiume.

Egységes árak.

Egységes árak.

Férfiak és nők részére.

Elegáns kivitelben.

THE CHICAGO SHOE 16,50 kor.

THE NORIS SHOE 18,50 kor.

Smerdel József

Fűszer, — csemege, — likőr, és borkereskedése
SUŠÁK, a Kontinental-szálló épületében. Telefon 4-49

Megrendelésre szállít zsúrokhoz való csemegeket, süteményeket, felvágottakat, sandwicheket, valamint bármily mulatsághoz teljes desszerteket.

Hentes és kolbászárak. Pezsgők.

Szállítás postán is.